

§ 2. Pour chaque membre effectif, visé sous 1° et 2° du § 1er, de cet article, il est désigné un membre suppléant.

§ 3. L'Exécutif flamand nomme un président et un vice-président; ceux-ci ne sont pas nécessairement des membres effectifs tels que visés au § 1er de cet article.

Art. 3. Le Comité flamand Erasmus arrête, pour l'organisation de ses travaux, un règlement d'ordre intérieur et le soumet à l'approbation de l'Exécutif flamand.

Art. 4. Les membres du comité Erasmus sont nommés pour un terme de deux ans.

Art. 5. Le Comité flamand Erasmus est établi au Ministère de la Communauté flamande, Administration de l'Enseignement et de la Formation permanente.

Cette administration est chargée également de préparer, sur le plan administratif, les tâches citées à l'article 1er de cet arrêté, en d'en assurer l'exécution.

Art. 6. Le présent arrêté entre en vigueur le jour de son approbation.

Bruxelles, le 13 avril 1988.

Le Président de l'Exécutif flamand,
G. GEENS

Le Ministre communautaire de l'Enseignement et des Affaires bruxelloises,
H. WECKX

ARBITRAGEHOF

N. 88 — 1183

Arrest

Rolnummer : 59

Arrest nr. 55 van 26 mei 1988.

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 65 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, ingesteld door de Ministerraad.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit : de voorzitters J. Delva en E. Gutt,

de rechters K. Blanckaert, F. Debaedts, L. De Grève, D. André en M. Melchior,

bijgestaan door de griffier L. Potoms,

onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. *Onderwerp van de vordering*

Bij verzoekschrift van 6 juli 1987, bij ter post aangetekende brief dezelfde dag aan het Hof verzonden, stelt de Ministerraad beroep in tot vernietiging van artikel 65 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikking van 20 juli 1987 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bij artikel 58 van deze organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 5 september 1987.

Met toepassing van de artikelen 59, § 1, en 113 van dezelfde organieke wet zijn de kennisgevingen gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 9 september 1987 en aan de geadresseerden bezorgd op 10 september 1987.

De Vlaamse Executieve en de Waalse Gewestexecutieve hebben ieder een memorie ingediend respectievelijk op 6 en 9 oktober 1987.

Bij beschikking van 9 december 1987 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 6 juli 1988.

Bij beschikking van 15 maart 1988 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 20 april 1988.

Van deze beschikking is aan de partijen kennis gegeven en van de datum van de terechtzitting zijn hun advocaten in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 15 maart 1988 en aan de geadresseerden bezorgd op 16 en 17 maart 1988.

Bij beschikking van 20 april 1988 heeft de voorzitter in functie rechter K. Blanckaert aangewezen als lid van de zetel, ter vervanging van rechter H. Boel, die verhinderd was te zetelen.

Ter terechtzitting van 20 april 1988 :

— Zijn verschenen :

Mr. M. Van Doosselaere en Mr. M.-C. De Luyck, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

Mr. H. Vandenbergh, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

Mr. E. Orban de Xivry, advocaat bij de balie te Marche-en-Famenne, voor de Waalse Gewestexecutieve, Kunstlaan 13-14, 1040 Brussel;

— hebben de rechters L. De Grève en M. Melchior verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. In rechte

Onderwerp van de bestreden bepaling.

1.1. De Vlaamse Raad heeft het decreet aangenomen op 2 juli 1981. Het werd eveneens op 2 juli 1981 bekrachtigd en afgekondigd. Het is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 25 juli 1981.

1.2. Artikel 65 van het decreet van 2 juli 1981 bepaalt :

« Voor het Vlaamse Gewest worden opgeheven :

1. artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;

2. artikel 38 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud;

3. in zover zij betrekking hebben op de afvalstoffen waarop dit decreet van toepassing is :

a) de bepaling van het Algemeen Reglement op de arbeidsbescherming;

b) de bepalingen van het koninklijk besluit van 24 januari 1969 houdende maatregelen van diergeneeskundige politie op vuilnisbelten en op het gebruik van organisch afval en keukenafval voor de voeding van huisdieren.

De opheffing van bovenstaande wetsbepalingen treedt in werking de dag waarop de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten die deze materie regelen toepasselijk worden op de in hogervermelde wetsbepalingen vervatte materie ».

Het opgeheven artikel luidt als volgt :

« De Koning kan, op advies van de in de Raad vergaderde Ministers, de vervaardiging, de invoer, de verkoop en het gebruik reglementeren van produkten die, indien zij na aanwending terechtkomen in de rioolwaters of in de oppervlaktewateren, hetzij de oppervlaktewateren kunnen verontreinigen of hun zelfreiniging belemmeren, hetzij de werking kunnen schaden van de installaties voor zuivering van afvalwater geëxploiteerd door de waterzuiveringsmaatschappijen ingesteld bij deze wet ».

2. Wat de partijen betreft

Partijen in het geding zijn de Ministerraad die het beroep heeft ingesteld en de Vlaamse Executieve en de Waalse Gewestexecutieve die ieder een memorie hebben ingediend.

3. Wat het onderwerp van het beroep betreft

Het dispositief van het verzoekschrift beoogt de vernietiging van het gehele artikel 65. Verzoekende partij zegt echter niet waarin de bepalingen van dat artikel, andere dan die van het eerste lid, 1, de bevoegdheidsbepalende regels zouden hebben geschonden.

Uit de uiteenzetting van het enig middel blijkt dat het beroep uitsluitend tegen het eerste lid, 1, van artikel 65 is gericht. Het Hof, dat de omvang van het verzoek moet bepalen op basis van de inhoud van het verzoekschrift, stelt vast dat daarin enkel de vernietiging van artikel 65, eerste lid, 1, van het decreet van 2 juli 1981 is gevorderd.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

4.A.1. De Ministerraad dient zijn verzoekschrift in met verwijzing naar artikel 2, § 2, van de organieke wet van 28 juni 1983 naar luid waarvan « een nieuwe termijn van zes maanden voor het instellen van een beroep tot vernietiging tegen een wet of een decreet (openstaat), wanneer een beroep is ingesteld tegen een norm die hetzelfde onderwerp heeft en die vastgesteld is door een andere wetgever dan die welke de wet of het decreet heeft aangenomen. De termijn gaat in op de datum van de bekendmaking van de in artikel 58 bedoelde vermelding. »

Volgens de Ministerraad is artikel 70 van het decreet van het Waalse Gewest van 7 oktober 1985 « inzake de bescherming van het oppervlaktewater tegen vervuiling » een norm met hetzelfde onderwerp als het bestreden artikel 65 van het Vlaamse afvalstoffendecreet, met name de opheffing van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971. Aangezien enerzijds een beroep tot vernietiging is ingesteld tegen voormeld artikel 70 (zaak met rolnummer 45), en anderzijds de in artikel 58 van de organieke wet bedoelde vermelding in de zaak met rolnummer 45 is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 7 januari 1987, stond volgens de Ministerraad tot 7 juli 1987 de termijn open voor het instellen van het beroep in onderhavige zaak.

4.A.2. De Vlaamse Executieve betoogt dat het beroep niet ontvankelijk is omdat het decreet van 2 juli 1981 niet hetzelfde onderwerp heeft als het decreet van 7 oktober 1985 : het eerste heeft enkel tot doel afvalstoffen te normeren terwijl het tweede de bescherming van het oppervlaktewater beoogt. Artikel 4, c), van het afvalstoffendecreet sluit overigens de toepassing van dat decreet uit op het afvalwater bedoeld in de wet van 26 maart 1971.

4.A.3. De Waalse Gewestexecutieve acht het beroep, ingesteld krachtens artikel 2, § 2, van de organieke wet, ontvankelijk, rekening gehouden met wat het Hof heeft beslist bij arrest van 30 januari 1986 in de zaak met rolnummer 24.

4.B.1. Artikel 2, § 2, van de organieke wet van 28 juni 1983 bepaalt :

« Een nieuwe termijn van zes maanden voor het instellen van een beroep tot vernietiging tegen een wet of een decreet staat open, wanneer een beroep is ingesteld tegen een norm die hetzelfde onderwerp heeft en die is vastgesteld door een andere wetgever dan die welke de wet of het decreet heeft aangenomen.

De termijn gaat in op de datum van de bekendmaking van de in artikel 58 bedoelde vermelding ».

4.B.2. Dit artikel bevat drie voorwaarden waaraan moet worden voldaan opdat het beroep ontvankelijk zou zijn; alleen het vervuld zijn van de eerste voorwaarde wordt betwist met name : het onderwerp van de norm waartegen een beroep, dat de nieuwe termijn opent, werd ingesteld, moet hetzelfde zijn als dat van het decreet waartegen een nieuw beroep is gericht.

4.B.3.a. Artikel 70, § 1, van het decreet van het Waalse Gewest van 7 oktober 1985 « inzake de bescherming van het oppervlaktewater tegen vervuiling » waartegen een beroep tot vernietiging was ingesteld, ingeschreven onder nr. 45 van de rol van het Hof, bepaalt :

« Voor wat het Waalse Gewest betreft worden afgeschaft :

1° (...)

2° de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het oppervlaktewater tegen de vervuiling, met uitzondering :

a) van de artikelen 1, 2, lid één (behoudens wat de lozingen van afvalwater betreft) en 4;

b) van artikel 3, § 1, eerste lid, wat de algemene en sectoriële voorwaarden wat het lozen van afvalwater betreft;

c) van de artikelen 33 en 34 wat het subsidiebedrag aan de industriële ondernemingen betreft;

d) van het artikel 41 wat de overtreding van de algemene en sectoriële normen betreft; »

(vertaling bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 10 januari 1986).

Het nieuwe beroep is gericht tegen artikel 65, eerste lid, 1, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, dat bepaalt :

« Voor het Vlaamse Gewest worden opgeheven :

1. artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;

2. (...). »

Aldus hebben artikel 70, § 1, van het decreet van het Waalse Gewest van 7 oktober 1985 en artikel 65, eerste lid, 1, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 beide de opheffing van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging tot onderwerp. Het feit dat artikel 65, laatste lid, van het decreet van 2 juli 1981 de inwerkingtreding van de opheffing van onder meer artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 moduleert, doet daaraan niets af.

4.B.3.b. Artikel 2, § 2, van de organieke wet van 28 juni 1983 vereist niet dat tevens de beide decreten waarin de normen met hetzelfde onderwerp zijn opgenomen, hetzelfde onderwerp zouden hebben.

4.B.4. Hoewel niet is betwist dat aan de andere twee voorwaarden voor de ontvankelijkheid van het beroep is voldaan, stelt het Hof niettemin vast dat beide normen door verschillende wetgevers zijn uitgevaardigd en dat het beroep tijdig is ingesteld.

De exceptie van niet-ontvankelijkheid van de Vlaamse Executieve wordt verworpen.

Ten aanzien van het middel

5.A.1. De Ministerraad voert in een enig middel de schending aan van artikel 6, § 1, II, 1°, en van artikel 19, § 2, van de bijzondere wet doordat artikel 65, eerste lid, 1, van het afvalstoffendecreet artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 opheft, terwijl artikel 6, § 1, II, 1°, bepaalt dat het Gewest de wettelijke algemene en sectoriële normen dient in acht te nemen en het duidelijk blijkt uit de parlementaire voorbereiding dat bedoelde bepaling de Gewesten alleen maar ertoe machtigt maatregelen te nemen die strenger zijn dan de minimale wettelijke normen zonder dat deze mogen worden opgeheven en, *a fortiori*, zonder dat de bepalingen die de wettelijke basis van deze minimumnormen vormen, mogen worden opgeheven.

Volgens de Ministerraad vormt artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 de wettelijke basis voor de Koning om produktnormen uit te vaardigen ter voorkoming van de verontreiniging van de oppervlaktewateren. Door dit artikel op te heffen schendt artikel 65, eerste lid, 1, van het afvalstoffendecreet bijgevolg artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet.

Door die opheffing overschrijdt het bestreden artikel volgens de Ministerraad tevens het eigen toepassingsgebied van het decreet van 2 juli 1981 aangezien artikel 4, c), van dat decreet « het afvalwater bedoeld in de wet van 26 maart 1971 » uit het toepassingsgebied van het decreet uitsluit. De Ministerraad besluit dat om dezelfde reden artikel 8 van het afvalstoffendecreet naar luid waarvan de Vlaamse Executieve « regelen ten aanzien van de door haar aangewezen produkten » kan stellen, niet wordt bestreden. Elke interpretatie als zou dat artikel in de plaats komen van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 zou volgens de Ministerraad een miskenning zijn van het toepassingsgebied van het afvalstoffendecreet, zoals aangegeven in zijn artikel 4, c).

5.A.2. De Vlaamse Executieve betoogt in hoofdzaak dat het afvalstoffendecreet en dus ook het bestreden artikel zijn rechtsgrond vindt in artikel 6, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet dat de ophaling en verwerking van afvalstoffen viseert zodat het geen schending kan uitmaken van artikel 6, § 1, II, 1°, waarin sprake is van « de bescherming van het leefmilieu met eerbiediging van de wettelijke algemene en sectoriële normen ».

Ter staving van haar stelling verwijst de Vlaamse Executieve naar de adviezen van de Raad van State over het ontwerp van afvalstoffendecreet en over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve houdende maatregelen inzake natuurbehoud op de bermen beheerd door publiekrechtelijke rechtspersonen.

Subsidiair doet de Vlaamse Executieve opmerken dat artikel 65, eerste lid, 1, van het afvalstoffendecreet moet worden gelezen samen met het laatste lid van dat artikel waarmee het een onscheidbaar geheel vormt.

Artikel 65, laatste lid, bepaalt :

« De opheffing van bovenstaande wetsbepalingen » — waaronder artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 — « treedt in werking op de dag waarop de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten die deze materie regelen toepasselijk worden op de in hogervermelde wetsbepalingen vervatte materie. »

De Vlaamse Executieve brengt de parlementaire voorbereiding van deze bepaling in herinnering en stelt dat de *ratio legis* van artikel 65, eerste lid, 1, hierin bestond dat artikel 3, § 2, van de wet van 1971 van kracht bleef voor al wat niet in artikel 8 van het afvalstoffendecreet is opgenomen en buiten de materie valt, die voorwerp is van het decreet van 2 juli 1981. De mogelijkheid bleef dus open tot het uitvaardigen van regels op grond van artikel 3, § 2, voor de niet in artikel 8 geviseerde stoffen.

Volgens de Vlaamse Executieve moet artikel 65, eerste lid, 1, dan ook zo worden gelezen dat artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 maar wordt opgeheven in de mate dat de « erin vervatte materie », die tot de bevoegdheid van het Gewest behoort, geregeld wordt door het decreet. Artikel 65 ontnemt bijgevolg geenszins aan de nationale wetgever de bevoegdheid minimumnormen inzake leefmilieu, waarvan sprake in artikel 6, § 1, II, 1°, vast te stellen.

Kortom, het bestreden artikel kan volgens de Executieve niet raken aan de bevoegdheidsverdeling vervat in het artikel 6, § 1, II, 1°, aangezien het louter een aangelegenheid regelt vervat in artikel 6, § 1, II, 2°, en alleen voor de in laatstgenoemde bepaling bedoelde materie de bevoegdheid van de Koning, waarvan sprake in artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971, opheft.

Daarenboven kan volgens de Vlaamse Executieve artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet niet zo worden gelezen dat het ook de materie betreft van artikel 6, § 1, II, 2°, aangezien het onderscheid tussen het primo en het secundo dan volkomen overbodig zou worden.

Anders dan de Ministerraad, ziet de Vlaamse Executieve in de tekst van artikel 4, c), van het afvalstoffendecreet, slechts een bevestiging van haar eigen standpunt : het decreet van 2 juli 1981 regelt enkel de aangelegenheid « de ophaling en verwerking van afvalstoffen ». Artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 regelt niet alleen het probleem van het afvalwater doch handelt tevens over de vervaardiging, de invoer, de verkoop en het gebruik van produkten die na aanwending riool- of oppervlaktewaters kunnen verontreinigen. Inzoverre deze produkten afvalstoffen zijn, ressorteert de reglementering inzake de ophaling en de verwerking van deze stoffen onder het toepassingsgebied van het decreet van 2 juli 1981 zodat artikel 65, eerste lid, 1, van het afvalstoffendecreet niet strijdig is met artikel 4, c) van hetzelfde decreet.

5.A.3. De Waalse Gewestexecutieve betoogt dat artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 geen wettelijke algemene en sectoriële bepaling is in de zin van artikel 6, § 1, II, 1°, maar dient ondergebracht te worden in de rubriek « de zuivering van afvalwater », dat een aangelegenheid is waarvoor de Gewesten bevoegd zijn op grond van artikel 6, § 1, V, zodat het Vlaamse Gewest krachtens artikel 19, § 2, voormeld artikel 3, § 2, vermocht op te heffen.

Weliswaar kan in de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet volgens de Waalse Gewestexecutieve geen beslissende aanwijzing worden gevonden met betrekking tot het onderbrengen van de wet van 26 maart 1971 in deze of gene rubriek. Toch werd tijdens die voorbereiding gesteld dat het hoofddoel van de wet van 1971 erin bestaat de zuivering van afvalwater te reglementeren.

Vervolgens verwijst de Executieve naar de rechtspraak van het Hof waaruit volgens haar blijkt dat een bepaling nooit in meer dan één bevoegdheidsbepalende rubriek kan worden ondergebracht. Ingeval twee rubrieken in aanmerking lijken te komen past het Hof volgens de Executieve duidelijk het beginsel « specialia generalibus derogant » toe. Toegepast op onderhavig geval, is de Waalse Gewestexecutieve van mening dat de rubriek « zuivering van afvalwater » specifiek is dan de rubriek « bescherming van het leefmilieu » zodat de bestreden bepaling in eerstgenoemde rubriek dient te worden ondergebracht.

Dat de bestreden bepaling ressorteert onder de gewestelijke bevoegdheid inzake waterbeleid en niet in de rubriek « bescherming van het leefmilieu » kan worden ondergebracht, blijkt volgens de Waalse Gewestexecutieve uit de doelstelling en de tekst van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971, met name de voorkoming van de vervuiling van het oppervlaktewater en van de verstoring van zowel de zelfreiniging als de werking van waterzuiveringsinstallaties.

Bovendien, aldus de Executieve, behoorde in de voorlopige gewestvorming én in de oorspronkelijke ontwerpen van de bijzondere wet, het vaststellen van normen voor produkten die het oppervlaktewater kunnen vervuilen en/of de zelfreiniging en de werking van waterzuiveringsinstallaties kunnen verstoren, weliswaar tot de bevoegdheid van de nationale wetgever, maar op grond van de aangelegenheid « zuivering van afvalwater ».

Echter, ervan uitgaande dat niet vaststaat dat de Gewesten bevoegd zijn wat het produktverkeer tussen Staten betreft, erkent de Waalse Gewestexecutieve tenslotte dat, in zoverre artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 de Koning machtigde tot het regelen van de invoer van produkten, het bestreden artikel van het afvalstoffendecreet zou kunnen worden vernietigd. Desaangaande schikt de Waalse Gewestexecutieve zich naar de wijsheid van het Hof.

5.B.1. De bestreden bepaling, hoewel zij is opgenomen in een decreet dat in wezen zijn grondslag vindt in artikel 6, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet, regelt een aangelegenheid vervat in artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat bepaalt :

« De aangelegenheden bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet zijn :
(...)

II. Wat het leefmilieu betreft :

1° De bescherming van het leefmilieu, met eerbiediging van de wettelijke algemene en sectoriële normen; »

5.B.2. Zoals het Hof bij arrest nr. 47 van 25 februari 1988 in de zaak met rolnummer 45 heeft beslist, blijkt zowel uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van bijzondere wet als uit de verdere parlementaire voorbereiding dat de bepaling van bedoeld artikel 6, § 1, II, 1°, moet worden uitgelegd als volgt :

a) Met de term « de bescherming van het leefmilieu » wordt beoogd de strijd tegen de water- en de luchtverontreiniging en tegen de geluidshinder.

De strijd tegen deze verontreiniging vormt slechts een gedeelte van de materies die onder het begrip « leefmilieu » ressorteren; de overige componenten worden evenwel geregeld onder andere punten van artikel 6.

b) De term « normen » in de zin van artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is geen synoniem van het begrip « alle materiële rechtsregels », maar moet worden begrepen in de zin van « technische normen » met juridische draagwijdte.

Als dergelijke technische normen kunnen onder meer produktnormen worden aangemerkt; dit zijn normen die bepalen welk niveau van verontreiniging of hinder niet mag worden overschreden in de samenstelling of bij de emissie van een produkt, of die specificaties bevatten over de eigenschappen, de wijze van gebruik, de beproevingsmethoden, het verpakken, het merken, het etiketteren van produkten.

c) Er bestaan met betrekking tot de strijd tegen de water- en luchtverontreiniging en tegen de geluidshinder drie bevoegdheidsniveaus : het Europese niveau, het nationale niveau en het gewestelijke niveau; het laatstgenoemde kan verder gaan dan de andere, wanneer die minimumnormen hebben vastgesteld.

d) Met « algemene (normen) » wordt beoogd normen die op alle activiteitssectoren van toepassing zijn; met « sectoriële (normen) » wordt beoogd normen die slechts van toepassing zijn op één of meer bepaalde activiteitssectoren.

5.B.3. Artikel 65 van het decreet van 2 juli 1981 heft, voor het Vlaamse Gewest, onder meer de bepaling op van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971; hierdoor wordt de Koning de bevoegdheid ontnomen om produkt-normen uit te vaardigen ter voorkoming van de verontreiniging van de oppervlaktewateren.

5.B.4. Op grond van artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet is de decreetgever bevoegd om produktnormen uit te vaardigen, doch slechts met inachtneming van de algemene en sectoriële normen die door de nationale overheid worden opgelegd.

5.B.5. Door artikel 3, § 2, van de wet van 6 maart 1971 op te heffen verhindert artikel 65 van het decreet van 2 juli 1981, de invoering, op nationaal vlak, van nieuwe algemene en sectoriële normen en schendt het aldus de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

5.B.6. De decreetgever was derhalve niet bevoegd om, met toepassing van artikel 19, § 2, van de bijzondere wet, artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 op te heffen.

5.B.7.a. De voorafgaande overwegingen worden niet ontkracht door het laatste lid van artikel 65 van het decreet van 2 juli 1981 dat luidt als volgt : « De opheffing van bovenstaande wetsbepalingen » — waaronder artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 — « treedt in werking op de dag waarop de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten die deze materie regelen, toepasselijk worden op de in hogervermelde wetsbepalingen vervatte materie ».

5.B.7.b. Zelfs al mocht de decreetgever het laatste lid van voormeld artikel 65 aldus hebben opgevat dat de bevoegdheid van de nationale overheid slechts wordt opgeheven ten aanzien van de in artikel 6, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet bedoelde aangelegenheid, ook dan kan het Hof niet buiten de vaststelling dat de bestreden bepaling geen enkel voorbehoud inhoudt en derhalve niet anders kan worden begrepen dan als een onbeperkte opheffing.

5.B.7.c. Dat de decreetgever de opheffing van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 beoogt, blijkt bovendien uit artikel 66 van het decreet dat bepaalt : « De besluiten genomen ter uitvoering van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, blijven van kracht totdat zij worden opgeheven of totdat hun geldigheidsduur verstrijkt ».

Door aldus de uitvoeringsbesluiten van artikel 3, § 2, van de wet van 26 maart 1971 uitdrukkelijk te handhaven, geeft het decreet te kennen dat de wettelijke basis, op grond waarvan die besluiten zijn genomen, niet meer bestaat ingevolge de opheffing van meervermeld artikel 3, § 2, door artikel 65, eerste lid, 1, van het decreet van 2 juli 1981.

Het middel is gegrond.

Om deze redenen,
 Het Hof,
 verklaart het beroep tot vernietiging ontvankelijk en, uitspraak doende ten gronde,
 vernietigt artikel 65, eerste lid, 1, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1981 betreffende het
 beheer van afvalstoffen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 55 van de organieke wet van
 28 juni 1983, ter openbare terechtzitting van 26 mei 1988.

De griffier,
 L. Potoms.

De voorzitter,
 J. Delva.

COUR D'ARBITRAGE

F. 88 — 1183

—
 Arrêt
 —

Numéro du rôle : 59.

Arrêt n° 55 du 26 mai 1988

En cause : le recours en annulation de l'article 65 du décret de la Région flamande du 2 juillet 1981 « betref-
 fende het beheer van afvalstoffen » (concernant la gestion des déchets), introduit par le Conseil des Ministres.

Le Cour d'arbitrage,
 composée des présidents J. Delva et E. Gutt,
 des juges K. Blanckaert, F. Debaedts, L. De Grève, D. André et M. Melchior,
 assistée du greffier L. Potoms,
 présidée par le président J. Delva,
 après en avoir délibéré, rend l'arrêt suivant :

I. *Objet de la demande*

Par requête du 6 juillet 1987, adressée à la Cour par lettre recommandée à la poste le même jour, le Conseil
 des Ministres demande l'annulation de l'article 65 du décret de la Région flamande du 2 juillet 1981 « betref-
 fende het beheer van afvalstoffen » (concernant la gestion des déchets).

II. *Procédure*

Par ordonnance du 20 juillet 1987, le président en exercice a désigné les membres du siège de la Cour confor-
 mément aux articles 46, § 1er, 48 et 49 de la loi du 28 juin 1983 portant l'organisation, la compétence et le fonction-
 nement de la Cour d'arbitrage.

L'avis prescrit par l'article 58 de la loi organique précitée a été publié au *Moniteur belge* du 5 septembre 1987.

Conformément aux articles 59, § 1er, et 113 de la même loi organique, les notifications ont été faites par lettres
 recommandées à la poste le 9 septembre 1987 et remises aux destinataires le 10 septembre 1987.

L'Exécutif flamand et l'Exécutif régional wallon ont chacun introduit un mémoire, respectivement les 6 et
 9 octobre 1987.

Par ordonnance du 9 décembre 1987, la Cour a prorogé jusqu'au 6 juillet 1988 le délai dans lequel l'arrêt doit
 être rendu.

Par ordonnance du 15 mars 1988, la Cour a déclaré l'affaire en état et a fixé l'audience au 20 avril 1988.

Cette ordonnance a été notifiée aux parties et les avocats des parties ont été informés de la date de l'audience
 par lettres recommandées à la poste le 15 mars 1988 et remises aux destinataires les 16 et 17 mars 1988.

Par ordonnance du 20 avril 1988, le président en exercice a désigné le juge K. Blanckaert comme membre du
 siège en remplacement du juge H. Boel, empêché de siéger.

A l'audience du 20 avril 1988 :

— ont comparu :

Me M. Van Doosselaere et Mr M.-C. De Luyck, avocats du barreau de Bruxelles, pour le Conseil des Minis-
 tres, rue de la loi 16, 1000 Bruxelles;

Me H. Vandenberghe, avocat du barreau de Bruxelles, pour l'Exécutif flamand, rue Joseph II 30,
 1040 Bruxelles;

Me E. Orban de Xivry, avocat du barreau de Marche-en-Famenne, pour l'Exécutif régional wallon, avenue des
 Arts 13-14, 1040 Bruxelles;

— les juges L. De Grève et M. Melchior ont fait rapport;

— les avocats précités ont été entendus;

— l'affaire a été mise en délibéré.

La procédure s'est déroulée conformément aux dispositions des articles 52 et suivants de la loi organique du
 28 juin 1983 relatifs à l'emploi des langues devant la Cour d'arbitrage.

III. *En droit*

Objet de la disposition entreprise.

1.1. Le décret a été adopté par le Conseil flamand le 2 juillet 1981. Il a été sanctionné et promulgué à la même
 date du 2 juillet 1981. Il a été publié au *Moniteur belge* du 25 juillet 1981.

1.2. L'article 65 du décret du 2 juillet 1981 dispose :

« Pour la Région flamande, sont abrogés :

1. l'article 3, § 2, de la loi du 26 mars 1971 sur la protection des eaux de surface contre la pollution;

2. l'article 38 de la loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature;

3. dans la mesure où elles concernent les déchets auxquels ce décret est applicable :

a) les dispositions du règlement général sur la protection du travail;

b) les dispositions de l'arrêté royal du 24 janvier 1969 portant des mesures de police sanitaire relatives aux
 champs d'épandage de boues et d'immondices et à l'utilisation des déchets organiques et déchets de cuisine pour
 l'alimentation des animaux domestiques.